

“Тасдик мекунам”

Ректори Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон д.и.и., дотсент
‘Асрорзода У.С.

« 6 » 2023 с.

ХУЛОСАИ

чаласаи васеи кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудити Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон

Диссертатсияи докторӣ дар мавзӯи «Назария ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ» дар кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудити Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон ба анҷом расонида шудааст.

Раҳимов Саидалӣ Холович, соли таваллуд 08.12.1969, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон. Соли 1993 Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (Университети давлатии Тоҷикистон ба номи В.И. Ленин)-ро аз рӯи ихтисоси “Баҳисобгирии бухгалтерӣ, назорат ва таҳлили фаъолияти хоҷагидорӣ” хатм намудааст.

Солҳои 1993-1997 дар ҶС «Диловара»-и шаҳри Панҷакент ба ҳайси муҳосиб ва сармуҳосиб кор кардааст.

Солҳои 1997-2008 дар вазифаҳои ассистент, муаллими калони кафедраи «Баҳисобгирии бухгалтерӣ»-и Донишгоҳи миллии Тоҷикистон фаъолият кардааст. Инчунин, солҳои 1999-2008 вазифаи сармуҳосиби Ассотсиатсияи муҳосибон ва аудиторони Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба ӯҳда дошт.

Солҳои 2008-2010 дар вазифаи дотсенти кафедраи «Ҳисобдорӣ, таҳлил ва аудит»-и Донишгоҳи Славянии Руссияву Тоҷикистон кор кардааст.

Солҳои 2010-2016 дар Донишкадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон дар вазифаҳои мудирӣ кафедра ва дотсенти кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ, таҳлил ва аудит фаъолият намудааст.

Солҳои 2016-2019 дар Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон дар вазифаи муаллими калони кафедраи баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит кор кардааст.

Солҳои 2019-2021 дар вазифаи дотсенти кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ, таҳлил ва аудити Донишкадаи соҳибкорӣ ва хизмат фаъолият намудааст.

Солҳои 2021-2022 дар вазифаи дотсенти кафедраи менеҷменти Донишгоҳи сайёҳӣ, соҳибкорӣ ва хизмат кор кардааст.

Аз соли 2022 то ҳол дар вазифаи дотсенти кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудити Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон кор мекунад.

Дар рафти иҷрои диссертатсия Раҳимов С.Х. тули солҳои 2019-2023 унвонҷӯии кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудити Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон ба шумор мерафт. Мавзӯи

диссертатсияи Раҳимов С.Х. дар ҷаласаи Шӯрои олимони Донишкадаи соҳибкорӣ ва хизмат (имруза Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон), аз 29 ноябри соли 2019, протоколи № 5/7.4 тасдиқ шудааст.

Соли 2007 диссертатсия номзадро дар мавзӯи: «Идоракунии харочот дар соҳаи хизматрасонии хоҷагии меҳмонхона» (дар маводҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон) аз рӯи ихтисоси 08.00.05 Иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ (иқтисодиёт, ташкил ва идоракунии корхонаҳо, соҳаҳо, комплексҳо: соҳаи хизмат) дар шӯрои диссертатсионӣ назди Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон ҳимоя намудааст (Диплом ДКН № 056376, аз 21 марти соли 2008).

Мушовири илмӣ: Низомов С.Ф. - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, мудири кафедраи таҳлили иқтисодӣ ва аудити Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Муқарризони ҳолис: Шарифов З.Р.- д.и.и., профессори кафедраи баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудити Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шотемур

Ҷамшедов М. - д.и.и., профессори кафедраи иқтисодиёти ҷаҳони Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон;

Ҳоҷаев П.Д. - д.и.и., профессори кафедраи иқтисодиёти ҷаҳон ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон .

Дар натиҷаи муҳокимаи диссертатсияи докторӣ дар мавзӯи «Назария ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ» чунин хулосаҳо бароварда шуд:

Баҳодиҳии иҷрои диссертатсия. Диссертатсия дар мавзӯи «Назария ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ» ба проблемаҳои актуалии муносири илми иқтисодӣ бахшида шудааст, ҳамзамон бо забони илмӣ навишта шуда, таҳқиқоти анҷомёфта ба ҳисоб меравад, мақсад ва вазифаҳои диссертатсияи илмӣ иҷро гардида, пешниҳод ва хулосаҳо асоснок гардидаанд.

Мубрам будани мавзӯи диссертатсия. Дар замони муосир иқтисодиёти дилхоҳ мамлакат рушд карда, нақши сайёҳӣ дар он мавқеъи хоса пайдо мекунад. Сайёҳӣ яке аз соҳаҳои муҳим ва мунтазам рушдкунандаи хоҷагии ҷаҳонӣ мебошад, зеро барои ташаккули маҷмуи маҳсулоти дохилии кишвар нақши муҳим мебозад. Зиёда аз 30 % бозори ҷаҳонӣ хизматрасонӣ ба сайёҳӣ рост меояд. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи маълумотҳои расмӣ зиёда аз 240 ширкатҳои хизматрасонӣ сайёҳӣ фаъолият мекунанд.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, дар Паёми навбатии худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 декабри соли 2022 қайд намуданд, ки: “бояд ба масъалаҳои самаранок ва бо сифати баланд татбиқ намудани лоиҳаҳои сармоягузори соҳа, идома додани бунёди инфрасохтори сайёҳии ба стандартҳои ҷаҳонӣ ҷавобгӯӣ, баланд бардоштани мавқеи байналмилалӣ кишвар, ташаккули бренди миллии фарогири имкониятҳои сайёҳӣ ва муаррифии он дар арсаи ҷаҳонӣ, инчунин, таъмини иқтидори кадрӣ соҳа диққати ҷиддӣ дода шавад”.

Рушди минбаъдаи соҳаи сайёҳӣ бе иттилоооти баҳисобгирӣ-назоратии эътимоднок, ки барои қабули қарорҳои муносиби идоракунии ҳамчун асос мебошад, имконпазир нест.

Фаъолияти ширкатҳои сайёҳӣ дар ташаккул, пешниҳод ва фуруши маҳсулоти сайёҳӣ нигаронда шудааст. Яке аз самтҳои мураккаби фаъолияти ширкатҳои сайёҳӣ пешниҳоди басти хизматрасониҳо ва фуруши онҳо тавассути шабакаи фуруш ба шумор меравад, ки коркарди сиёсати муносиби нархгузорию байни шарикон тақозо мекунад. Танзими муносибатҳои ҳуқуқии байни ширкатҳо ва агентҳои сайёҳӣ дар асоси пояҳои ҳуқуқии гуногун ба роҳ монда мешавад, ки таркиб ва тартиби гуногуни баҳисобгирии даромад ва хароҷотро талаб мекунад. Низоми муносири баҳисобгирӣ дар ширкатҳои сайёҳӣ маълумотҳои баҳисобгирии молиявӣ, идоракунӣ ва андозиро фаро мегирад. Ҳоло коркардҳои назариявӣ ва тавсияҳои амалӣ оид ба ташкили баҳисобгирӣ ва назорати дохилӣ, инчунин баҳамалоқамандии баҳисобгирии молиявӣ, идоракунӣ ва андозӣ дар доираи низоми ягонаи баҳисобгирӣ ба хусусияти ширкатҳои сайёҳӣ мутобиқ карда нашудааст. Ҳолати мазкур аз мубрами таҳқиқоти амалии дақиқ, ки ба мукамалгардонии назариявӣ ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ шаҳодат медиҳад.

Ихтисос ва номи мавзӯи диссертатсияи Раҳимов Саидалӣ Холович «Назария ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ» ба шиносномаи ихтисоси (08.00.08-Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит) мувофиқат мекунад.

Робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо) ва мавзӯҳои илмӣ. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот бо Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 октябри соли 2016, № 392), Стратегияи рушди сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030” (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 декабри соли 2022, № 631), Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи чораҳои иловагӣ оид ба амалигардонии СБҲМ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» (аз 3 майи соли 2010, № 231) алоқамандӣ дорад. Диссертатсия мувофиқи нақшаи корҳои илмӣ-таҳқиқотии Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот. рушди ҷанбаҳои назариявӣ-методологӣ ва коркарди тавсияҳои илмию амалӣ оид ба тақмили методикаи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорати дохилӣ дар корхонаҳои сайёҳӣ ба ҳисоб меравад. Вазифаҳои таҳқиқот. Вобаста аз мақсади гузошташуда дар диссертатсия чунин вазифаҳо ҳаллу ҷавоб карда шудаанд:

- таҳқиқи ташаккули асосҳои назариявӣ ва моҳияти иқтисодии категорияи туризм ва мавқеи он дар рушди иқтисодиёт;
- омӯختани асосҳои танзими меъёрӣ-ҳуқуқии баҳисобгирӣ ва назорати фаъолияти сайёҳӣ ва амсилаҳои умумичаҳонии амалкунандаи танзими баҳисобгирӣ ва назорат дар соҳаи сайёҳӣ ;
- таҳлил ва муайян кардани хусусиятҳои хоси ташкилӣ, сохтор ва технологияи соҳаи сайёҳӣ ва таъсири он ба ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорати дохилӣ;
- муайян кардани муаммоҳои методологияи баҳисобгирӣ ва назорати дохилии корхонаҳои сайёҳӣ ва пешниҳод кардани роҳҳои ҳалли онҳо;

- таснифоти харочоти истехсоли маҳсулоти сайёҳӣ аз рӯи якчанд аломат вобаста аз хусусияти соҳа;
- таҳқиқоти ҷанбаҳои ташкилӣ ва методии сиёсати баҳисобгирӣ дар ширкатҳои сайёҳӣ;
- коркарди ҷанбаҳои ташкилӣ-методии баҳисобгирии фуруши маҳсулоти сайёҳӣ ва тартиби муайян кардани натиҷаҳои молиявӣ дар корхонаҳои сайёҳӣ;
- асоснок кардани роҳҳои тақмили низоми баҳисобгирии муҳосибӣ дар шароити СБҲМ ва иқтисодиёти рақамӣ дар корхонаҳои сайёҳӣ;
- коркарди методикаи назорати дохилии натиҷаҳои фаъолияти ширкатҳои сайёҳӣ бо назардошти хусусиятҳои соҳавӣ;
- ташаккули низоми нишондиҳандаҳои баҳодихии маҳсулоти сайёҳӣ ва коркарди роҳҳои тақмилдиҳии баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷот дар ширкатҳои сайёҳӣ.

Объекти таҳқиқот таҷрибаи амалкунандаи баҳисобгирӣ ва назоратии дохилӣ дар корхонаҳои сайёҳӣ мебошад.

Мавзӯи таҳқиқот. Ба сифати предмети таҳқиқот ҷанбаҳои назариявӣ-методологӣ ва методӣ-ташкилии баҳисобгирӣ ва назоратии дохилӣ дар корхонаҳои сайёҳӣ интихоб шудааст.

Фарзияи таҳқиқот. Фарзияи таҳқиқот ба он асос меёбад, ки ташкили баҳисобгирӣ ва назорати дохилӣ дар корхонаҳо дар партави ҷорӣ намудани усулҳои наватарини дар амалияи хориҷӣ татбиқшудаи баҳисобгирӣ ва назорат, дар асоси пайвастигии муносиби онҳо бо амалияи ватанӣ имкон медиҳад, ки ба муносибати бонизом дар кабули қарорҳои идоракунии дар муҳити тағйирёбандаи бизнес ноил гардида, ба ислоҳи саривактии равандҳои амалисозии стратегияи рушди корхонаҳои сайёҳӣ мусоидат мекунад.

Асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқот. Асосҳои назариявии таҳқиқотро қорҳои илмӣ намояндагони мактабҳо ва равияҳои гуногун дар соҳаи баҳисобгирии бухгалтерӣ, таҳлил, назорат ва аудит, инчунин натиҷаи таҳқиқотҳои монографӣ ва интишороти илмӣ вобаста ба мавзӯи таҳқиқот ташкил медиҳанд. Асосҳои методологии таҳқиқотро усулҳои диалектикаи донишҳо оид ба мавзӯи таҳқиқот ташкил медиҳанд, ки омӯзиши таҳаввулоти муносибатҳои иқтисодӣ ва ҳодисаҳоро дар инкишоф ва боҳамалоқамандӣ таъмин мекунад. Дар қори илмӣ чун анъана усулҳои умумии илмӣ истифода шудаанд, ба монанди, абстраксияи илмӣ, таҳлили мантиқӣ, синтез. Ба сифати усулҳои махсус истифода шудаанд: таърихӣ, системавӣ, комплексӣ, гурӯҳбандӣ, моделронӣ, муқоисавӣ, индексӣ, монографӣ ва ғайра ташкил медиҳанд.

Иштироки шахсии докторант дар гирифтани натиҷаҳо, ки дар диссертатсия пешниҳод кардааст. Диссертатсия натиҷаи таҳқиқоти шахсии рисоланавис ба шумор меравад. Ақидаҳои илмӣ, коркарди назариявӣ-методологӣ, ки нақши худро дар илми иқтисодӣ мегузоранд, ба муаллифи диссертатсия дахл доранд. Ҳамаи қорҳои иҷрогардида аз ҷониби муаллиф мустақилона амалӣ гардида, дар онҳо ҳолатҳои асосӣ ва натиҷаи таҳқиқот инъикос гардидааст.

Сарчашмаҳои маълумот. Сарчашмаҳои маълумоти рисолаи илмиро Паёмҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии

Тоҷикистон, санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ, сайёҳӣ, Фармоишҳои Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, маълумоти низоми баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявии субъектҳои хоҷагидорӣ, маводи конференсияҳо ва интишороти вобаста ба самти баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорати дохилӣ, соҳаи сайёҳӣ, маводи Интернетӣ ва дигар сарчашмаҳои иттилоотӣ ташкил намудаанд.

Пойгоҳи таҳқиқот. Диссертатсия дар заминаи кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудити Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибқориҳои Тоҷикистон дар тӯли солҳои 2019-2023 анҷом дода шудааст.

Навгони илмӣ таҳқиқот. Натиҷаҳои мушаххаси илмие, ки дар раванди таҳқиқот ба даст оварда шудаанд ва дорой навгони илмӣ мебошанд, чунинанд:

1. Ташаккули асосҳои назариявӣ ва иқтисодии категорияи туризм таҳқиқ карда шуда, мавқеи он дар рушди иқтисодиёт муайян карда шудааст. Нақши сайёҳӣ дар мамлакатҳои соҳаи сайёҳиашон рушдффта таҳлил ва баҳодиҳӣ карда шуда, истифодабарии таҷрибаи пешқадами онҳо барои рушди соҳаи сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян ва пешниҳод карда шудаанд. Таркиби субъектҳои соҳаи сайёҳӣ таҳлил ва гуруҳбандӣ, тамоюлҳои асосии рушди сайёҳӣ таҳқиқ карда шуда, истифодабарии самараноки онҳо барои рушди соҳаи сайёҳии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шудаанд;

2. Дар натиҷаи таҳлили танзими соҳаи сайёҳии мамлакатҳои гуногуни ҷаҳон се амсилаҳои амалкунандаи батанзимдарории меъёрӣ-ҳуқуқии соҳаи сайёҳӣ мавриди омӯзиш қарор гирифта, истифодабарии амсилаи якум, ки дар он иштироки бевоситаи давлат дар танзими фаъолияти сайёҳӣ, ки барои мамлақати мо соҳаи афзалиятнок маҳсуб меёбад, ба мақсад мувофиқ ҳисобида шудааст. Ибтот карда шудааст, ки батанзимдарории давлатӣ дар соҳаи сайёҳӣ бо роҳи таъсиррасонӣ барои васеъ намудани бозори сайёҳӣ, амалӣ намудани сиёсати иҷтимоии мутобик мусоидат менамояд;

3. Муқаррар карда шудааст, ки вобаста ба хусусиятҳои хоси соҳавии фаъолияти корхонаҳои сайёҳӣ, баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорати дохилӣ бояд тавре ба роҳ монда шавад, ки натиҷаҳои молиявии фаъолияти онҳо дар ҳисоботи молиявӣ, барои истифодабарандагони дохилӣ ва берунаи иттилооти молиявӣ дастрас, эътимоднок ва фаҳмо бошад. Вобаста ба хусусиятҳои хоси соҳа ва таҳлили ҳуҷҷатҳои батанзимдарории меъёрии баҳисобгирии муҳосибӣ, таҳияи низомномаи соҳавӣ оиди арзишмуайянқунии маҳсулоти сайёҳӣ ва дигар намудҳои хизматрасонии сайёҳӣ мувофиқи мақсад доништа шуд, ки барои баҳисобгирӣ ва назорати фаъолияти корхонаҳои сайёҳӣ, аз ҷумла ба рушди соҳаи сайёҳӣ мусоидат менамояд;

4. Дар натиҷаи таҳлили фаъолияти субъектҳои соҳаи сайёҳӣ, вобаста ба самтҳои гуногуни хизматрасонӣ дар корхонаҳои сайёҳӣ, муаммоҳои методологии баҳисобгирӣ ва назорати дохилии корхонаҳои сайёҳӣ муайян карда шуда, роҳҳои ҳалли онҳо пешниҳод карда шудаанд. Барои муайян намудани арзиши аслии маҳсулоти сайёҳӣ, хароҷоти намудҳои гуногуни хизматрасонӣ аз рӯйи якҷанд аломат гуруҳбандӣ ва асоснок карда шудааст.

5. Дар асоси омӯзиши чанбаҳои ташкилӣ ва методии сиёсати баҳисобгирӣ, мутобиқи талаботҳои СБҲМ ва санадҳои меъёрию ҳуқуқии амалкунандаи баҳисобгирии муҳосибӣ, дар заминаи манбаи иттилоотии баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявии фаъолияти ширкатҳои сайёҳӣ, сиёсати баҳисобгирии намунавӣ барои корхонаҳои сайёҳӣ таҳия ва пешниҳод карда шудааст;

6. Вазъи муосири ташкили баҳисобгирии муҳосибии даромадҳо, хароҷот ва назорати онҳо дар корхонаҳои сайёҳӣ таҳлил карда шуда, роҳҳои тақмили низоми мавҷудаи баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорати дохилӣ пешниҳод карда шудааст. Чанбаҳои ташкилӣ-методии баҳисобгирии фуруши маҳсулоти сайёҳӣ мавриди омӯзиш қарор гирифта, тартиби баҳисобгирии даромад ва хароҷот ва муайян кардани натиҷаҳои молиявӣ дар корхонаҳои сайёҳӣ коркард ва пешниҳод карда шудааст;

7. Хусусиятҳои объектҳои назорати дохилии корхонаҳои сайёҳӣ мавриди омӯзишу таҳлил қарор гирифта, вобаста ба хусусиятҳои хоси соҳа ва субъектҳои фаъолияти сайёҳӣ амсилаи ташкили низоми назорати дохилии фаъолияти корхонаҳои сайёҳӣ таҳия ва пешниҳод шудааст. Методикаи амалкунандаи назорати дохилии натиҷаҳои фаъолияти ширкатҳои сайёҳӣ таҳлил карда шуда, бо назардошти хусусиятҳои соҳавӣ вазифаҳо, марҳилаҳои асосӣ, давраҳои назоратӣ муайян карда шуда, методикаи назорати дохилии даромад, хароҷот ва натиҷаи фаъолияти корхонаи сайёҳӣ коркард шудааст;

8. Дар асоси таҳқиқ ва омӯзиши фаъолияти амалии пешбурди низоми баҳисобгирии муҳосибии корхонаҳои сайёҳӣ, таснифоти даромадҳо ва хароҷот аз рӯи намуди фаъолияти корхонаҳои сайёҳӣ, роҳҳои тақмили низоми мавҷудаи баҳисобгирии муҳосибӣ, даромадҳо ва хароҷот, тибқи талаботҳои СБҲМ ва мутобиқномаи фаъолияти корхонаҳои сайёҳӣ ба равандҳои иқтисодиёти рақамӣ пешниҳод карда шудааст;

9. Дар шароити муосири рушди иқтисодиёти миллӣ, низоми идоракунии корхонаҳои сайёҳӣ ба ҷорӣ намудан ва истифодабарии низоми самараноки назорати дохилӣ ҳавасманд мебошад. Тасдиқ карда шуд, ки вобаста ба хусусиятҳои хоси корхонаҳои сайёҳӣ, низоми назорат мутобиқи сохтори ташкилии субъектҳои соҳаи сайёҳӣ низоми бисёрсатҳаи назоратӣ ташкил карда шавад, ки ҷавобгариҳои фардии роҳбарони зерсохторҳои таркибӣ ва қормандонро пешбинӣ менамояд;

10. Вобаста ба хусусиятҳои соҳавӣ ва гуногунҷабҳагии самти фаъолияти корхонаҳои сайёҳӣ, самтҳои муқаммалгардонии низоми баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат, амсилаи назорати дохилӣ, баҳисобгирии хароҷот дар корхонаҳои сайёҳӣ коркард ва пешниҳод карда шудааст. Низоми нишондиҳандаҳои баҳодихии маҳсулоти сайёҳӣ муайян карда шуда, низоми бучетикунонӣ коркард карда шудааст, ки дар корхонаҳои сайёҳӣ амалӣ намудани он муҳим ва натиҷабахш мебошад.

Аҳамияти назариявӣ ва илмию амалии таҳқиқот. Дар диссертатсия тавсияҳои назариявӣ-методологӣ ва амалӣ коркард ва пешниҳод карда шудаанд, ки ба рушди ташкили баҳисобгирӣ ва назорати дохилӣ дар корхонаҳои сайёҳӣ мусоидат мекунад. Натиҷаҳои назариявӣ метавонанд дар низоми таҳсилоти миёна ва олии касбӣ ва таҳқиқотҳои минбаъдаи илмӣ, методика ва тавсияҳои

пешниҳодгардида ҳангоми мукамалгардонии заминаҳои меъёрии баҳисобгирӣ ва назорат аз тарафи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар амалияи ташкилотҳои аудиторӣ-консалтингӣ, ширкатҳои сайёҳӣ истифода карда шаванд.

Алоқамандии мазмуни диссертатсия бо интиҳоби ихтисос. Диссертатсияи Раҳимов Саидалӣ Холович - «Назария ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ» ба барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08-Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит, мувофиқат мекунад.

Мутобиқати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он. Вобаста ба мавзӯи диссертатсионии «Назария ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ» Раҳимов Саидалӣ Холович 2 монографияи илмӣ, 58 мақолаи илмӣ бо ҳаҷми 38,25 ҷузъи чопӣ (аз муаллиф – 35,0 ҷ.ч.), аз он ҷумла 18-тои он дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷоп баромаданд, ки пурра муҳтавои диссертатсия ва автореферати диссертатсияро инъикос менамояд.

Апробатсия ва ҷори намудани натиҷаи таҳқиқот. Натиҷаҳои таҳқиқот дар шакли гузоришҳои илмӣ ва тавсияҳои амалӣ пешкаш гардида, дар конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибқории Тоҷикистон, Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон, Донишқадаи политехникии Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ, Институти ҷамъиятии муҳосибон ва аудиторони касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳокима ва баррасӣ шудаанд.

Муқаррароти диссертатсия дар ҷараёни таълимии Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибқории Тоҷикистон зимни таълими фанҳои «Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит», «Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит дар корхонаҳои саноати сайёҳӣ», «Баҳисобгирии идорақунӣ», «Баҳисобгирии муҳосибии молиявӣ», «Назорати молиявӣ», «Омори сайёҳӣ», «Иқтисодиёти сайёҳӣ» ва «Менеҷменти сайёҳӣ» (маълумотномаи № 01/665 аз 20.10.2023 сол) ва дар ҷараёни таълимии Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон ҳангоми тадриси фанҳои «Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит», «Баҳисобгирии молиявӣ», «Баҳисобгирии идорақунӣ», «Баҳисобгирии бухгалтерӣ дар соҳаҳо», «Баҳисобгирии бухгалтерӣ дар соҳаи хизматрасонӣ», «Таҳлили иқтисодӣ» (маълумотномаи №543 аз 23.10.2023 сол) истифода карда мешавад.

Бархе аз муқаррароти амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ барои истифодабарӣ дар фаъолияти амалии ширкатҳои сайёҳии ҚДММ “Корвон Саёҳат” (санади №40 аз 16.10.2023сол), ҚДММ “Ширкати сайёҳии Расул тур” (маълумотномаи №7/3 аз 21.10.2023сол), ҚДММ “Ориент Адвентур” (санади №53 аз 14.10.2023сол), қабул карда шудаанд.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот. Муҳаққиқ дар заминаи таҳлили низоми баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорати дохилии корхонаҳои сайёҳӣ барои такмил додани раванди пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ ва низоми назорати дохилии корхонаҳои сайёҳӣ тавсияҳо пешниҳод кардааст. Саҳми шахсии муаллиф аз коркарди тавсияҳои назариявӣ ва амалӣ оид ба баҳисобгирӣ ва назорати дохилӣ дар корхонаҳои

сайёҳӣ бо назардошти хусусиятҳои соҳа иборат мебошад. Дар заминаи ҷамъбастанмоиҳои назариявӣ, таҳлил ва пешниҳоди тавсияҳо методологияи баҳисобгирӣ ва назорати дохилӣ дар корхонаҳои сайёҳӣ қор қарда баромада шудааст. Натиҷаҳои ҷудоғонаи таҳқиқоти дисертатсиониро метавон ҳангоми қорқардабароии муқаррароти назариявӣ ва методологӣ оид ба муқамалғардонии заминаҳои меъёрӣ-ҳуқуқии баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорати дохилӣ дар корхонаҳои соҳаи сайёҳии Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода бурд.

РУЙҲАТИ ИНТИШОРОТИ РАҲИМОВ САИДАЛӢ ХОЛОВИЧ

А) Монография:

[1-М] Раҳимов С.Х. Управление затратами в гостиничном хозяйстве. Монография [Текст] / С.Х. Раҳимов // Душанбе: “Ирфон”. – 2007. – 104 с.

[2-М] Раҳимов С.Х. Ташкили баҳисобгирӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ: назария ва амалия. Монография [Матн] / С.Х. Раҳимов // Душанбе: “Ирфон”. – 2023. – 254 с.

Б) Мақолаҳои илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон:

[3-М]. Раҳимов, С.Х. Основные направления развития высшего образования в сфере туризма в Республики Таджикистан [Текст] / С.Х. Раҳимов // Вестник педагогического университета имени С.Айни. Серия естественных наук.. – 2019. - № 1-2. – С. 86-90

[4-М]. Раҳимов, С.Х. Состояние и перспективы развития международного туризма в современных условиях [Текст] / Ф.С.Обидов, С.Х. Раҳимов // Вестник Таджикского государственного университета коммерции. – 2019. - № 3 (28). – С. 198-204

[5-М]. Раҳимов, С.Х. Хусусиятҳои ҳадамоти меҳмонхонадорӣ ва таъсири он ба ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов, З.З.Ғуломова // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. – 2019. - № 4 (29). – С. 225-232

[6-М]. Раҳимов, С.Х. Идоракунии самараноки соҳаи меҳмонхонадорӣ дар самти хизматрасонӣ ба сайёҳон [Матн] / С.Х. Раҳимов // Маҷаллаи илмӣ “Кишоварз”, Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур. – 2019. - № 4 (85). – С. 225-232

[7-М]. Раҳимов, С.Х. Мавқеи тичорати меҳмонхонадорӣ дар низоми соҳаи сайёҳӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов // Маҷаллаи илмӣ-сиёсии Донишкадаи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Идоракунии давлатӣ” – 2019. - № 4 (44). – С. 153-157

[8-М]. Раҳимов, С.Х. Оценка влияния глобализации на внедрение инновационных технологий в индустрии гостеприимства [Текст] / С.Х. Раҳимов, Б.Х.Қаримов. // Вестник Таджикского государственного университета коммерции.– 2020. - № 1 (30). – С. 117-123

[9-М]. Раҳимов, С.Х. Организация бухгалтерского учета деятельности предприятий туристического бизнеса [Текст] / С.Х. Раҳимов // Вестник

Таджикского государственного университета коммерции.– 2020. - № 1 (30). – С. 55-161

[10-М]. Рахимов, С.Х. Учетная политика на предприятиях туристической отрасли для целей бухгалтерского учета [Текст] / С.Х. Рахимов // Вестник Таджикского национального университета. Серия социально-экономических и общественных наук.– 2020. - № 8. – С. 22-28

[11-М]. Рахимов, С.Х. Идентификация объектов внутреннего контроля на туристических предприятиях [Текст] / С.Х. Рахимов // Вестник Таджикского национального университета. Серия социально-экономических и общественных наук.– 2020. - № 9. – С. 123-128

[12-М]. Рахимов, С.Х. Кластерная модель организации туристического бизнеса в современных условиях [Текст] / С.Х. Рахимов // Теоретический и научно – практический журнал Таджикского аграрного университета. «Кишоварз».– 2021. - № 1 (90). – С. 155-162

[13-М]. Раҳимов, С.Х. Нақши туризм дар рушди ҳадамоти меҳмонхонаҳо [Матн] / С.Х. Раҳимов, З.З. Ғуломова // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. – 2021. - № 3 (37). – С. 165-170

[14-М]. Рахимов, С.Х. Особенности инноваций в туризме [Текст] / С.Х. Рахимов, У.Т. Саломова // Вестник Таджикского государственного университета коммерции. – 2022. - № 1 (40). – С. 206-211

[15-М]. Рахимов, С.Х. Оценка качества комплексного туристского продукта [Текст] / С.Х. Рахимов // Вестник Таджикского государственного университета коммерции. – 2022. - № 1 (40). – С. 244-248

[16-М]. Рахимов, С.Х. Совершенствование управления затратами туристских компаний [Текст] / С.Х. Рахимов // Теоретический и научно – практический журнал Таджикского аграрного университета. «Кишоварз». – 2022. - № 1 (94). – С. 108-112

[17-М]. Рахимов, С.Х. Учетно-аналитическое обеспечение организации туристической деятельности [Текст] / С.Х. Рахимов // Научно-теоретический журнал «Вестник ТГУПБП», Серия общественных наук. – 2022. - № 2 (91). – С. 93-100

[18-М]. Рахимов, С.Х. Особенности предложения туристского продукта в условиях использования информационных технологий [Текст] / С.Х. Рахимов // Журнал “Экономика Таджикистана” Института экономики и демографии Национальной Академии наук РТ. – 2022. - № 2. – С. 158-163

[19-М]. Рахимов, С.Х. Совершенствование учета и контроля для измерения туристских услуг [Текст] / С.Х. Рахимов // Вестник Таджикского государственного университета коммерции. – 2022. - № 2 (41). – С. 126-132

[20-М]. Рахимов, С.Х. Особенности учета формирования операционных расходов [Текст] / С.Х. Рахимов // Вестник Таджикского государственного университета коммерции. – 2023. - № 2-2 (47). – С. 117-127.

В) Интишорот дар дигар маҷаллаҳои илмӣ:

[21-М]. Раҳимов, С.Х. Мавқеи низоми назорати дохилӣ дар идоракунии соҳаи меҳмонхонадорӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов / Ҷавонон дар шароити

ҷаҳонишавии илм ва таълим / Маводи Анҷумани илмӣ-амалии байналмиллалӣ ҷ. 2 (Панҷакент, 13-14 февралӣ 2017). – Панҷакент: ДОТ дар ш. Панҷакент, 2017. – 400 с., с. 45-50

[22-М]. Раҳимов, С.Х. Гостиничное хозяйство в системе индустрии туризма [Текст] / С.Х. Раҳимов / Актуальные проблемы учета, анализа и эффективного использования финансово-кредитных ресурсов в АПК / Сборник научных статей Таджикского аграрного университета (Душанбе, 2018). – Душанбе: ТАУ им. Ш.Шотемур, 2018. – 352 с., с. 47-50

[23-М]. Раҳимов, С.Х. Хусусиятҳои баҳисобгирии харочот дар туризм [Матн] / С.Х. Раҳимов, Ф.М. Оқилов. / Равандҳои муосири муносибатҳои пулию қарзӣ ва таъсири онҳо ба иқтисодиёт / Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-амалӣ (Душанбе, 15 февралӣ 2020). – Душанбе: ДССХ, 2020. – 360 с., с. 246-249

[24-М]. Раҳимов, С.Х. Хусусиятҳои баҳисобгирии муҳосибӣ дар хизматрасонии сайёҳӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов / Актуальные проблемы учета, анализа и аудита в АПК / Сборник научных статей Таджикского аграрного университета (г. Душанбе, 2020). – Душанбе: ТАУ им. Ш.Шотемур, 2020. – 378 с., с. 121-135

[25-М]. Раҳимов, С.Х. Особенности учета доходов и расходов туристической деятельности [Текст] / С.Х. Раҳимов / Рушди фанҳои дақиқ-омили муҳими таъмини саноатикунонии босуръат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон / Маводи конфронси донишқадавии илмӣ-назариявӣ устодону донишҷӯён (Душанбе, 23-24 апрели 2020). – Душанбе: ДССХ, 2020. – 400 с., с. 47-52

[26-М]. Раҳимов, С.Х. Совершенствование управления расходов туристических предприятий [Текст] / С.Х. Раҳимов / Бухгалтерский учет, анализ и аудит в условиях глобализации экономики / Материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 28 марта 2020). – Душанбе: ИТПС, 2020. – 252 с., с. 174-179

[27-М]. Раҳимов, С.Х. Особенности учета и контроля на предприятиях туризма [Текст] / С.Х. Раҳимов / Бухгалтерский учет, анализ и аудит в условиях глобализации экономики / Материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 28 марта 2020). – Душанбе: ИТПС, 2020. – 252 с., с. 17-20

[28-М]. Раҳимов, С.Х. Организация контрольно-аналитических процессов бухгалтерского учета в условиях автоматизированной системы обработки информации [Текст] / С.Х. Раҳимов / Региональная интеграция как фактор производственного предпринимательства в Республике Таджикистан / Материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 31 октября 2020). – Душанбе: ИПС, 2020. – 198 с., с. 135-140

[29-М]. Раҳимов, С.Х. Нақши низоми иттилоотии идорақунӣ дар туризм [Матн] / С.Х. Раҳимов / Региональная интеграция как фактор производственного предпринимательства в Республике Таджикистан / Материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 31 октября 2020). – Душанбе: ИПС, 2020. – 400 с., с. 140-143

[30-М]. Раҳимов, С.Х. Мушкилоти таҳлили иқтисодӣ дар корхонаҳо [Текст] / С.Х. Раҳимов / Актуальные проблемы теории и практики

бухгалтерского учета, анализа и аудита / Материалы VIII международной научно-практической конференции (Душанбе, 27-28 ноября 2020). – Душанбе: ОИПБиАРТ, 2020. – 420 с., с. 63-65

[31-М]. Рахимов, С.Х. Нақши технологияҳои иттилоотӣ дар низоми баҳисобгирии муҳосибӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов / Такмили муносибатҳои молиявӣ-қарзӣ дар рушди иқтисодиёти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон / Маводи конфронси илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ (Душанбе, 7 декабри 2020). – Душанбе: ДССХ, 2020. – 322 с., с. 311-131

[32-М]. Рахимов, С.Х. Совершенствование системы внутреннего контроля на предприятиях туристической деятельности [Текст] / С.Х. Рахимов / Современное состояние и перспективы развития бухгалтерского учета, анализа и аудита в республике таджикистан / Материалы республиканской научно-практической конференции (Душанбе, 27 марта 2021). – Душанбе: ИТПС, 2021. – 324с., с. 29-33

[33-М]. Рахимов, С.Х. Особенности формирования туристического продукта [Текст] / С.Х. Рахимов / Истиклолияти давлатӣ: асоси бунёди таҳким ва рушди давлатдорӣ милли / Маводи конфронси илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ баҳшида ба ҷашни 30-юмин солгарди Истиклолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Душанбе, 8 майи 2021). – Душанбе: ДССХ, 2021. – с. 74-81

[34-М]. Рахимов, С.Х. Проблемы управления качеством туристических услуг [Текст] / С.Х. Рахимов, К.И. Изатов / Проблемаҳо ва дурнамои рушди менеҷмент ва маркетинги муосир дар саноати сайёҳӣ / Маводи конфронси илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ (Душанбе, 18 декабри 2021). – Душанбе: ДССХ, 2021. – 368с. 169-171

[35-М]. Рахимов, С.Х. Основные направления формирования рынка туристических услуг [Текст] / С.Х. Рахимов / Проблемаҳо ва дурнамои рушди менеҷмент ва маркетинги муосир дар саноати сайёҳӣ / Маводи конфронси илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ (Душанбе, 18 декабри 2021). – Душанбе: ДССХ, 2021. – 368 с., с. 187-193

[36-М]. Рахимов, С.Х. Туристический продукт как основной элемент обеспечения конкурентоспособности туристско-рекреационного кластера [Текст] / С.Х. Рахимов, К.И. Изатов / Танзими иқтисодӣ-ҳуқуқии муносибатҳои байналмилалӣ дар баҳши фаъолияти иқтисодии хориҷӣ / Маводи конфронси илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ (Душанбе, 29 январи 2022). – Душанбе: ДССХ, 2022. – 402-с., с. 64-72

[37-М]. Рахимов, С.Х. Методические основы контроля деятельности туристских предприятий [Текст] / С.Х. Рахимов / Танзими иқтисодӣ-ҳуқуқии муносибатҳои байналмилалӣ дар баҳши фаъолияти иқтисодии хориҷӣ / Маводи конфронси илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ (Душанбе, 29 январи 2022). – Душанбе: ДССХ, 2022. – 402 с., с. 96-104

[38-М]. Рахимов, С.Х. Таъсири рақамикунонӣ ба рушди соҳаи сайёҳӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов / Рушди баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит дар шароити рақамикунонии иқтисодиёт / Маводи конфронси илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ (Душанбе, 26 март 2022). – Душанбе: ДБССТ, 2022. – 276с., с. 207-211

[39-М]. Рахимов, С.Х. Интернет-технологии в туристском менеджменте [Текст] / С.Х. Рахимов, К.И.Изатов / Основные направления обеспечения

ускоренной индустриализации экономики в контексте стратегических целей Республики Таджикистан / Материалы научно-теоретической конференции преподавателей и студентов университета (г. Душанбе, 29-30 апреля 2022). – Душанбе: МУТПТ, 2022. – 679 с., с. 285-289

[40-М]. Рахимов, С.Х. Учет в условиях цифровой экономики [Текст] / С.Х. Рахимов / Иктисодиёт, молия, ҳисобгирӣ, таҳлил ва аудит: афзалиятҳои рушди стратегӣ дар шароити иктисодиёти рақамӣ / Маводи конфронси илмӣ-амалии байналмилалӣ бахшида ба 80-солагии Арбоби илм ва техникаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои иктисодӣ, профессор Уроқов Д.У (Қисми 2), (Душанбе, 21-23 майи 2022). – Душанбе: ДМТ, 2022. – 400 с., с. 213-217

[41-М]. Рахимов, С.Х. МСФО в туризме [Текст] / С.Х. Рахимов / Совершенствование финансово-кредитных отношений как основа реализации четвертой национальной цели - ускоренной индустриализации страны / Материалы международной научно-практической конференции (г. Душанбе, 28 мая 2022). – Душанбе: МУТПТ, 2022. с77-80

[42-М]. Рахимов, С.Х. Пандемия COVID-19 и глобальный туризм [Текст] / С.Х. Рахимов / Совершенствование финансово-кредитных отношений как основа реализации четвертой национальной цели - ускоренной индустриализации страны / Материалы международной научно-практической конференции (г. Душанбе, 28 мая 2022). – Душанбе: МУТПТ, 2022. – 300 с., с.213-217

[43-М]. Рахимов, С.Х. Основные факторы развития рынка туристских услуг [Текст] / С.Х. Рахимов / Антикризисное государственное регулирование реального сектора экономики Республики Таджикистан в условиях ускоренной индустриализации страны / Материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 26 сентября 2022). – Душанбе: МУТПТ, 2022. – 234 с., с.148-154

[44-М]. Рахимов, С.Х. Особенности ценообразования на рынке туристских услуг [Текст] / С.Х. Рахимов, К.И.Изатов / Антикризисное государственное регулирование реального сектора экономики Республики Таджикистан в условиях ускоренной индустриализации страны / Материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 26 сентября 2022). – Душанбе: МУТПТ, 2022. – 234 с., с.154-157

[45-М]. Рахимов, С.Х. Управление логистической деятельностью туристских компаний [Текст] / С.Х. Рахимов / Роль и статус инновационного менеджмента в укреплении развитии индустриализации страны/ Материалы республиканской научно-практической конференции(г. Душанбе, 28 октября 2022). – Душанбе: МУТПТ, 2022. – 244с., с.162-167

[46-М]. Рахимов, С.Х. Основные направления управления туристской деятельности в Республики Таджикистан [Текст] / С.Х. Рахимов / Стратегические направления развития инновационного предпринимательства в условиях глобализации/ Материалы международной научно-практической конференции (г. Душанбе, 25 ноября 2022). – Душанбе: МУТПТ, 2022. – 602с., с.567-570

[47-М]. Раҳимов, С.Х. Аҳамияти низоми иттилоотии идоракуни дар соҳаи сайёҳӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов, Н. Каримов / Самаранокии идоракунии давлатӣ ва рушди устувори Ҷумҳурии Тоҷикистон / Маводҳои конференсияи илмӣ-назариявӣ байналмилалӣ (ш. Душанбе, 25-26 ноябри соли 2022) – Душанбе: Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2022. с.118-123

[48-М]. Раҳимов, С.Х. Внедрение автоматизированных информационных систем учета и анализа в туризме [Текст] / С.Х. Раҳимов / Информационно-коммуникационные технологии - важный фактор развития в современном мире / Материалы республиканской научно - практической конференции (ш. Душанбе, 10-уми декабри соли 2022). – Душанбе: ДБССТ, 2022.- 268с., с.72-76

[49-М]. Раҳимов, С.Х. Ташаккули сохтори ташкилии идоракуни ва таъсири он ба ташкили баҳисобгирии идоракуни [Матн] / С.Х. Раҳимов, Ф.А. Марипова / Технологияҳои иттилоотию коммуникатсионӣ - омили муҳими рушд дар ҷаҳони муосир / Маводи конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ (ш. Душанбе, 10-уми декабри соли 2022). – Душанбе: ДБССТ, 2022.- 268с., с.221-225

[50-М]. Раҳимов, С.Х. Потенциал и перспективы развития агро и экотуризма в Республики Таджикистан [Текст] / С.Х. Раҳимов / Нақши Тоҷикистон дар ҳалли масоили муосири экологӣ бо ҳадафи рушди устувор ва таъмини амнияти экологӣ / Маводи конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ (ш. Душанбе, 17-уми декабри соли 2022). – Душанбе: ДБССТ, 2022.- 228с., с.100-106

[51-М]. Раҳимов, С.Х. Аудит в туризме и туристской деятельности [Текст] / С.Х. Раҳимов, Р.У. Рустамов / Нақши Тоҷикистон дар ҳалли масоили муосири экологӣ бо ҳадафи рушди устувор ва таъмини амнияти экологӣ / Маводи конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ (ш. Душанбе, 17-уми декабри соли 2022). – Душанбе: ДБССТ, 2022.- 228с., с.111-115

[52-М]. Раҳимов, С.Х. Маркетинговые расходы туристических предприятий: учетный аспект [Текст] / С.Х. Раҳимов / Актуальные вопросы бухгалтерского учета, анализа и аудита в современных условиях/ Материалы республиканской научно-практической конференции (ш. Душанбе, 28-уми марти соли 2023). – Душанбе: ДБССТ, 2023.- 275с., с.40-44

[53-М]. Раҳимов, С.Х. Анализ эффективности туристической деятельности [Текст] / С.Х. Раҳимов, М.А. Раҳимов / Актуальные вопросы бухгалтерского учета, анализа и аудита в современных условиях/ Материалы республиканской научно-практической конференции(ш. Душанбе, 28-уми марти соли 2023). – Душанбе: ДБССТ, 2023.- 275с., с.155-158

[54-М]. Раҳимов, С.Х. Бухгалтерский учет и отчетность субъектов туристической деятельности как база для контроля и анализа [Текст] / С.Х. Раҳимов / Нақши сайёҳӣ ва соҳибкорӣ дар раванди амалисозии ҳадафҳои стратегии Ҷумҳурии Тоҷикистон / Маводи конфронси илмӣ-назариявӣ донишгоҳӣ (ш. Душанбе, 21-22-уми апрели соли 2023). – Душанбе: ДБССТ, 2023.- 228с., с.111-115

[55-М]. Раҳимов, С.Х. Фаъолияти экологӣ дар низоми баҳисобгирии корхона [Матн] / С.Х. Раҳимов, З.З. Ғуломова, Ш.Ҷ. Ализода / Тоҷикистон

ташаббускори масоили обу иқлим ва ҳифзи пирияхҳо, бахшида ба эълон гардидани соли 2025 “Соли байналмилалии ҳифзи пирияхҳо”./Маводи конфронси илмӣ-амалии байналмилалӣ (ш. Душанбе, 28 апрели соли 2023). – Душанбе: ДБССТ, 2023. – 372с., с.64-67

[56-М]. Раҳимов, С.Х. Захираҳои рекреатсионии обӣ ва таъсири он ба корхонаи сайёҳӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов, Ш.Ҷ. Ализода / Тоҷикистон ташаббускори масоили обу иқлим ва ҳифзи пирияхҳо, бахшида ба эълон гардидани соли 2025 “Соли байналмилалии ҳифзи пирияхҳо”./Маводи конфронси илмӣ-амалии байналмилалӣ (ш. Душанбе, 28 апрели соли 2023). – Душанбе: ДБССТ, 2023. – 372с., с.369-372

[57-М]. Раҳимов, С.Х. Методикаи ташкили ба роҳ мондани баҳисобгирии муҳосибӣ дар корхонаи сайёҳӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов / Масъалаҳои мубрами низоми молиявӣ дар шароити гузариш ба иқтисодиёти рақамӣ / Маводи конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ (ш. Хучанд, 3 майи соли 2023). – Хучанд: СИ Файзибоев М.М. “Меъроҷ”, 2023. – 200 с., с.118-124

[58-М]. Раҳимов, С.Х. Нақши технологияҳои инноватсионӣ дар рушди соҳаи сайёҳӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов / Тамоюлҳои муносири байналмилалишавӣ ва масъалаҳои таъмини рақобатпазирии иқтисодиёти миллӣ. / Маҷмуаи маводи конфронси байналмилалии илмӣ- амалӣ. (ш. Душанбе, 27-уми майи соли 2023). Душанбе: ДБССТ, 2023- 311 с., с.126-129

[59-М]. Раҳимов, С.Х. Место контроля в управлении туристической деятельностью [Текст] / С.Х. Раҳимов / Государственное управление процессом внедрения цифровых технологий в отраслях промышленности в условиях ускоренной индустриализации экономики Республики Таджикистан / Материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 29 сентября 2023года). Душанбе: МУТПТ, 2023- 278 с., с.73-76.

[60-М]. Раҳимов, С.Х. Хизматрасонии меҳмонхонаҳо ҳамчун як намуди маҳсулоти сайёҳӣ [Матн] / С.Х. Раҳимов / Мушкилот ва дурнамои рушди иқтисодиёт ва менеҷмент дар Тоҷикистони муосир /Маводи конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ (ш.Душанбе, 31-уми октябри соли 2023); Душанбе, ДБССТ, 2023- 300с., с.173-177

Баъди шунидан ва муҳокима намудани диссертатсияи Раҳимов Саидалӣ Холович дар мавзуи «Назария ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08 - Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит, шунидани тақризи роҳбари илмӣ - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Низомов С.Ф., баромади муқарризони ҳолис - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Шарифов З.Р., доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Ҷамшедов М., доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Хоҷаев П.Д., маҷлиси васеи кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит дар асоси натиҷаҳои овоздиҳии кушода ва ҳулосаи пешниҳодгардида оид ба мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос, навгонии илмӣ, аҳамият ва ҳулосаҳои диссертатсия, инчунин натиҷаҳои корҳои нашршудаи диссертатсияи Раҳимов Саидалӣ Холович,

ҚАРОР ҚАБУЛ КАРД:

1. Диссертатсияи Раҳимов Саидалӣ Холович дар мавзуи «Назария ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ», барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08 – Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит ба дандҳои 31, 32, 33, 34, 35 “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ” (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267) ҷавобгӯ мебошад;

2. Корҳои ҷопшуда мундариҷаи асосии диссертатсияро инъикос мекунад;

3. Диссертатсияи Раҳимов Саидалӣ Холович дар мавзуи «Назария ва методологияи ташкили баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорат дар корхонаҳои сайёҳӣ» аз рӯи ихтисоси 08.00.08 – Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит илмӣ анҷомдодашуда ба ҳисоб рафта, бо дарназардошти ислоҳи камбудихои ошкоргардида ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-003 - и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Дар ҷаласаи иштирок доштанд: 24 нафар, аз онҳо бо ҳуқуқи овоздиҳӣ 24 нафар, аз онҳо бо ихтисоси диссертатсияи муҳокимагардида д.и.и., профессор 4 нафар.

Натиҷаҳои овоздиҳии кушода чунин аст:

- “тарафдор” – 24 нафар
- “зид” – нест
- “бетараф” - нест

Ҳулосаи мазкур дар ҷаласаи кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудити Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибқории Тоҷикистон аз 2-юми ноябри соли 2023, протоколи № 3/1, қабул гардидааст.

Раисикунанда:

**мудири кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ
ва аудити ДБССТ
н.и.и., дотсент**

Бобоев А.М.

Котиби ҷаласа:

**коргузори кафедраи баҳисобгирии
муҳосибӣ ва аудити ДБССТ**

Холикова Ҷ.М.

Имзоҳои Бобоев А.М. ва Холикова Ҷ.М. – ро тасдиқ мекунам:

**Сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси Донишгоҳи
байналмилалӣ сайёҳӣ ва
соҳибқории Тоҷикистон**

Чураев Ш.Н.